

Ad multos annos, UML!

La Uniun Maestri ladins à festejé so pröm mez secul de vita. Pro la festa de iubileum el gnü presenté na publicaziun nöia, recordé i fostüs plü importanc che à caraterisé la storia dla scora ladina, y an à tut l'ocajun da onoré y recordé i insegnanc jüs en ponsiun ti ultims 10 agn

Iubileum/1 - Al é oramai bele passé 50 agn da canche al é gnü metü sò l'UML - Uniun Maestri Ladins, y chësc iubileum toronn àn orü festejé indertöra. La festa é gnüda a s'l dè en vëndres dan otedé a Badia. Por l'ocajun el rové alerch cotan de jënt, suradöt dal monn dla scora, mo incé rapresentanc dla politica locala, dla cultura, dla dlizia, y porsones interessades. La presidëta dl'UML Inge Dejaco à podü saludé danter i presënc incé cater di mëmbri fondadus dla lia: Heinrich Castlunger, Franz Vittur, Sepl Moling y Pio Baldissera, sciöche incé so pröm assistënt spiritual: le degan da denant siur Sepl Granruaz.

"L'UML dess madori y flori!"

Cotan de autoritës à tut l'ocajun da porté sües aodanzes y reflescions. L'assessor Florian Mussner à alzé fora la fortuna da avèi incö la scora ladina, che é tl pröm tan contestada y é cun le tēmp diventada na

Le salüt de Inge Dejaco.

particularité che vëgn odüda cun interes y à so influs incé fora tl'Europa. Al ti à aodé al'UML che ara pois "madori y flori" incé tl dagni. L'intendënt Roland Verra à recordé l'UML sciöche promoturia de idees por l'ordinamënt scolastich, y à alzé fora la gran valüta dl

insegnamënt plurilingual che la scora ladina pita, zënza desmentié le lingaz dla uma. "La scora à dè n gran contribut ala identitè ladina", àl dit, y à alzé fora l'armonia ch'i ùn incö danter le sistem scolastich y la jënt. L'Ombolt de Badia Iaco Frenademetz à reingrazié por le contribut che l'UML à dè por tigni vis le lingaz y la cultura ladina. Por la surastanta dl Katholischer Südtiroler Lehrerbund Sonia Klotz Spornberger é l'UML portadëssa de n compit important, chël da curé l'imaja di insegnanc.

Insegnanc à joblené y ciante

Por recordé le iubileum à un di fondadus - Pio Baldissera - metü jö na bela rima che à recordé fostüs de chësc mez secul. Tratan le domisdé à i insegnanc incé mostré so förtl da joblené, portan dant de pices "scenes" de scora. Chëstes é tutes fora dala realtà che ai vir dé por dé danter pult y banc. Situaziuns che ai à salpü da rapresenté cun

savèi y la dërta mosöra de umorism.

La cornisc musicala ala festa ésson podü s'aposté olachessi, mo i insegnanc à pö dagnora desmostré da avèi de bunes ciantarines y de bugn ciantadus. Insciö ài instësc metü adöm n cor che à smorjelé y alisiré le domisdé. Sot la direziun de Rosamunde Videsott el gnü porté dant de beles cianties cun melodies y tesé de personalitës ladines, danter l'ater incé de Angelo Trebo, de chël che an recorda chësc ann i 150 agn dala nasciüda. Insciö àn indretamënter incé recordé che i insegnanc n'á nia ma dè n gran contribut por la scora, mo à albü y à dōtaorela so pëis incé tl ciamp dla musiga. "Chësc cor", à dit le maester y dirighënt Ulrich Willeit, "dess incé recordé le Cor Jefepele Frontull, stè en pé por 26 agn alalungia, dal 1964 al 1990".

Na onoranza por di dilan

La festa dl UML é incé stada l'ocajun por recordé les gran mudaziuns che à caraterisé la lia y

la scora ladina en general te chësc mez secul. Compit surantut dal ispetur da denant dr. Lois Ellecosta. Inant éra jüda cun la presentaziun de na publicaziun nöia. Te düc chisc agn à l'UML bele dè fora daimprò da 40 publicaziuns. Por le iubileum àn orü arichi la biblioteca ladina cun le liber "Signai y bai tla Val Badia" dl dr. Lois Trebo (ciara articui a pert).

Ala fin, mo nia inultima, à l'UML ciàmò orü recordé y onoré i insegnanc, direturs, colaboradus y proi jüs en ponsiun dala scora ti ultims 10 agn. Bëgn 42 porsones el da cherdé sön paladina, incé sce nia dōtes n'á podü ester ala pert. Al edl à dè les tröpes assënzes da Gherdëna ca.

Por vigni porsona el gnü porté dant na laudatio, y te chësta cornisc el incé gnü recordé cun n menüt de chit i insegnanc y proi jüs en ponsiun mo bele passà a miù vita: siur Fonjo Clara, Leo Pitscheider y Albert Frontull. (pablo)

Le Cor di insegnanc à salpü da pitè na cornisc musicala plajora.

I insegnanc sa incé da fà teater.